

1. ENNEN KOEPÄIVÄÄ

- terveyden ylläpitäminen sekä infektiotaudeille altistumisen välttäminen on erityisen tärkeää
- lepää ja nuku riittävästi, syö terveellisesti, liiku ulkona
- säilytä viikonloppunakin työpäivien rytmi, jos mahdollista – vältä aikaerorasitusta ja jos tupakoit tai käytät muita tupakkatuotteita, hanki nikotiinipurkkaa tai -laastari - jos sinulla on hankalia kuukautisvaivoja, hanki apua lääkäriltä hyvissä ajoin; kuukautisia voi siirtää
- koepäivää edeltävänä päivänä keskity stressin lievittämiseen; voit kertailla jotakin, mutta älä enää pännää
- ajattele positiivisesti – yo-koe on mahdollisuus
- tietoisuustaitoharjoitukset voivat auttaa rauhoittumaan ja keskittymään, ks. esim. oivamieli.fi

2. SAAPUMINEN KOETILAISUUTEEN JA KOEAIKA

- saavu hyvissä ajoin, viimeistään klo 8.30 lukiolle rehtorin ilmoittamaan paikkaan
- koeaika on klo 9.00—15.00 (—17.00, jos on myönnetty lisäaikaa)
- kokeen aloituksesta myöhästyneiden kokelaiden osallistumisesta kokeeseen neuvotellaan YTL:n kanssa
- kokeesta ei saa poistua ennen klo 12:00, paitsi valvojan saattamana WC-käynnille

3. SAIRASTUMINEN TAI MUU TILAPÄINEN KRIISI

- lääkärintodistus (koepäivältä!) tai muu riittävä selvitys tärkeä; ei oteta kokeita korjattaessa huomioon, mutta voidaan ottaa huomioon koko tutkinnon tulosta tarkasteltaessa
- ota viipymättä yhteys rehtoriin! Puh. 044 4456 867 (Vararehtori Esa Vesala, puhelin 040 506 8891)

4. MITÄ KOETILAISUUTEEN MUKAAN?

- kirjoitusvälineet avoimesti, ei penaalia
- halutessasi voit käyttää omia langallisia kuulokkeita ja hiirtä
- eväät ja mahdolliset koeaikana tarvittavat lääkkeet sekä kuukautissuojat avoimesti tai läpinäkyvissä pakkauksissa, joissa EI tekstejä tai tekstiä peitettyinä
- EI laukkuja, EI matkapuhelimia tai muita elektronisia laitteita ml. älykelloja
- EI mitään papereita eikä kirjoja, ei edes nenäliinoja (nenäliinan voi ottaa valvojan pöydältä, kun saapuu kokeeseen tai pyytää valvojalta kokeen aikana)
- oma käsidesipullo tai -putkilo ja tekstitön termospullo saa olla mukana
- mukava vaatetus, myös jotain lämmintä, jonka voi lisätä ja vähentää; vaatteissa ei saa olla tekstiä

5. ISTUMAPAikka, KONSEPTIPAPERIT, TIETOKONEET, TAULUKOT JA LASKIMET

- istumajärjestys on arvottu
- istumapaikalla on valmiina tietokone, kuulokkeet sekä lappu, johon on merkitty koulun numero ja kokelaan nimi sekä numero
- istumapaikalla on valmiina myös papereita, joita voi käyttää suttupapereina (konseptina) - kaikkiin papereihin, joihin tekee merkintöjä pitää kirjoittaa aluksi

kokelasnumero, koko nimi tekstattuna ja nimikirjoitus

Abiturientti, Armi Anneli

N:o 1531/_____ *Armi Abiturientti*

koulun kokelaan

- kokeen aikana voi viittaamalla ja sormilla osoittamalla pyytää papereita
- kokelas voi käyttää kokeessa myös omaa tietokonettaan; koululta saa tarvittaessa abittitikun lainaksi koejärjestelmän toimivuuden testausta varten; muussa tapauksessa kone on toimitettava koululle testattavaksi viimeistään koetta edeltävänä päivänä
- erillisiä taulukkokirjoja ja laskimia ei saa käyttää
- taulukot ja laskinohjelma löytyvät kokeesta digitaalisina; MAOL-digitaulukot ovat käytettävissä kaikkien aineiden kokeissa, samoin kartta-aineistot

6. KOKEEN ALOITTAMINEN

- rehtorin annettua luvan, kokelaat syöttävät koejärjestelmään etu- ja sukunimensä sekä henkilötunnuksensa ja valitsevat suorittamansa kokeen; **VALITSE OIKEA KOE!**
- valvojat käyvät tunnistamassa kokelaat ja varmistavat, että kokelaat ovat syöttäneet koejärjestelmään oikeat tiedot (nimi, henkilötunnus, koe)
- jos et luota siihen, että muistat henkilötunnuksen, ota ajokortti tms. mukaan
- henkilöllisyys tulee todistaa henkilötodistuksella, jos valvojat eivät tunne kokelasta.
- rehtori käynnistää kokeen sen jälkeen, kun kaikki kokelaat ovat kirjautuneet järjestelmään ja kokelaat on tunnistettu

7. SUTTUPAPERIEN ELI KONSEPTIEN KÄYTTÖ

- ensimmäiset versiot, vastausluonnokset
- muistiinpanot
- mind mapit, jäsentelyt

8. VARSINAISET VASTAUKSET

Koekohtaisia määräyksiä ja ohjeita löytyy ylioppilastutkintolautakunnan nettisivuilta osoitteesta

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet>

Kokeen alussa annetaan vastaamisohje, esim. kuinka moneen tehtävään vastataan, **lue ohje ja noudata sitä**

Tätä osuutta ei ole tarkistettu

Äidinkieli

- kaksi koetta ja kaksi koepäivää, molempien kokeiden kesto 6 tuntia
- molemmissa kokeissa laajan tekstikäsitksen mukaisesti monimuotoisia aineistoja

ÄI Lukutaidon koe:

- kokeessa on kaksi osaa: A-osa keskittyy asia- ja mediateksteihin, B-osa kaunokirjallisiin ja muihin fiktiivisiin teksteihin
- molemmissa osissa valitaan kahdesta tehtävänannosta toinen

- tehtävänannot voivat olla yksi- tai moniosaisia
- maksimipistemäärä on 60 pistettä

ÄI Kirjoitustaidon koe:

- kokeessa on yhtenäinen teema ja siihen liittyviä aineistoja
- kaikki tehtävät ovat aineistopohjaisia
- tarjolla on 5–7 tehtävänantoa, joista valitaan yksi
- tavoitteena on laatia pohtiva tai kantaa ottava teksti
- kirjoittaja valitsee itse näkökulmansa ja siihen sopivat aineistot
- vähintään kahta tekstiä on hyödynnettävä
- maksimipistemäärä 60 pistettä.

RUB, ENA, ja C-kielet ks. erillistä [YTL:n ohjetta sähköisistä kielikokeista](#)

Matematiikka

- alussa annetaan vastaamisohje, esim. kuinka moneen tehtävään vastataan, **lue ohje ja noudata sitä**
- lue myös kunkin tehtävän ohjeet huolellisesti
 - o A-osassa vastataan kaikkiin tehtäviin ilman laskinohjelmia
 - o A-osa palautetaan napista painamalla; tämän jälkeen kokelas saa Abitissa olevat laskinohjelmat käyttöönsä
 - o B1-osassa vastataan kolmeen (3) tehtävään viidestä tarjolla olevasta
 - o B2-osassa vastataan kolmeen (3) tehtävään neljästä tarjolla olevasta

Reaaliaineet

- lue aina kokeen ohje

- tehtävät voivat sisältää aineistoja, kuten kuvia, tekstejä, taulukoita, videoita tai äänitteitä - kokeeseen vastaamisessa voi nojautua pääosin tekstinkäsittelyyn, mutta vastausta on mahdollista täydentää diagrammeilla, kaavioilla, taulukoilla ja piirroksilla.
- on suositeltavaa avata koejärjestelmässä kaksi ikkunaa, joista toisessa työstetään vastausta ja toisessa on näkyvillä tehtävään liittyvä aineisto
- tuotosten liittäminen vastaukseen tapahtuu kuvankaappauksen avulla; viittaa liittämääsi kuvaan vastauksentekstissä
- on suositeltavaa jäsentää vastaus luonnospaperille

Biologia, fysiikka ja kemia

- kokeessa on 11 tehtävää, joista saa vastata seitsemään
- tehtävät on jaettu kolmeen ryhmään
 - o osa I sisältää yhden pakollisen tehtävän (0—20 p)
 - o osa II sisältää seitsemän tehtävää (0—15 p), joista kokelas saa vastata neljään tehtävään
 - o osa III sisältää kolme tehtävää (0—20 p), joista kokelas saa vastata kahteen tehtävään
- enimmäispistemäärä on 120 pistettä

Filosofia, historia, uskonto ja yhteiskuntaoppi

- kokeessa on yhdeksän tehtävää, joista saa vastata viiteen
- kokeessa on kuusi 20 pisteen ja kolme 30 pisteen tehtävää
- kokeessa saa vastata 30 pisteen tehtävistä korkeintaan kahteen
- enimmäispistemäärän (120 pistettä) saavuttaminen edellyttää vastaamista kahteen 30 pisteen tehtävään
- huom. Abitin kartta-aineisto on käytettävissä

Maantiede

- kokeessa on yhdeksän tehtävää, joista saa vastata viiteen
- huom. Abitissa on myös kartta-aineisto, jota voit hyödyntää esim. paikannimien oikeinkirjoituksen tai alueen sijainnin tarkistamisessa
- maantieteen tehtävät on jaettu kolmeen ryhmään
 - osa I sisältää yhden pakollisen tehtävän (0—20 p)
 - osa II sisältää neljä tehtävää (0—20 p), joista kokelas saa vastata kahteen tehtävään
 - osa III sisältää neljä tehtävää (0—30 p), joista kokelas saa vastata kahteen tehtävään
- enimmäispistemäärä on 120 pistettä

Psykologia

- kokeessa on yhdeksän tehtävää, joista saa vastata viiteen
- tehtävät on jaettu kolmeen ryhmään
 - osa I sisältää kolme tehtävää (0—20 pistettä), joista kokelas saa vastata yhteen tai kahteen tehtävään
 - osa II sisältää kolme tehtävää (0—20 pistettä), joista kokelas saa vastata yhteen tai kahteen tehtävään.
 - osa III sisältää kolme tehtävää (0—30 pistettä), joista kokelas saa vastata yhteen tai kahteen tehtävään
- enimmäispistemäärän (120 pistettä) saavuttaminen edellyttää vastaamista kahteen 30 pisteen tehtävään
- joissakin tehtävissä on ilmoitettu vastauksen suositeltu enimmäispituus; vastauksen pituuden ylityksestä rangaistaan seuraavasti:
 - moniosaisessa tehtävässä 50 %:n sanamäärän ylityksestä vähennetään 1 piste ja 100 %:n ylityksestä 2 pistettä
 - yksiosaisessa tehtävässä 50 %:n ylityksestä vähennetään 2 pistettä ja 100 %:n ylityksestä 4 pistettä
- koejärjestelmässä on laskuri, joka laskee vastauskentästä sekä sana- että merkkimäärän

Terveystieto

- kokeessa on yhdeksän tehtävää, joista saa vastata viiteen.
- tehtävät on jaettu kolmeen ryhmään
 - osa I sisältää kolme tehtävää (0—20 pistettä), joista kokelas saa vastata yhteen tehtävään
 - osa II sisältää kolme tehtävää (0—20 pistettä), joista kokelas saa vastata kahteen tehtävään.

- o osa III sisältää kolme tehtävää (0—30 pistettä), joista kokelas saa vastata kahteen tehtävään
- enimmäispistemäärä on 120 pistettä

9. LEPO JA VIRKISTYS KOKEEN AIKANA

- pidä ainakin yksi kunnon lepotauko - eväiden syöntitauko
- vastaus kannattaa tarkistaa vasta lepotauon tai toisiin tehtäviin vastaamisen jälkeen - lihaksia voi rentouttaa ja stressiä lievittää sulkemalla silmät ja hengittämällä syvään tai mielikuvamatkojen avulla; tätä kannattaa harjoitella etukäteen

10. KOMMUNIKOINTI KOKEEN AIKANA

- puhuminen on kiellettyä hätätilanteita lukuun ottamatta tai jos olet ainoa kokelas
- jos on asiaa valvojalle (esim. haluat lisää paperia), ilmoita siitä viittaamalla - teknisissä ongelmissa viittaa heti!
- wc-käynti: laita näytönsäästäjä päälle ja nouse seisomaan; poistu kakkosvalvojan saattamana ja mene valvojan osoittamaan vessaan

11. KOKEESTA LÄHTEMINEN

- kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 12.00 ja koe päättyy viimeistään klo 15 ellei lisäaikaa ole myönnetty
- tarkista, että olet vastannut vain pyydettyyn määrään tehtäviä
- pääätä koe tehtäväsivun alalaidassa olevasta painikkeesta Pääätä koe
- sammuta käyttämäsi tietokone
- ota muistitikku irti tietokoneesta ja palauta se valvojalle
- tarkista, että kaikissa luonnosteluun käyttämässäsi papereissa on nimitiedot ja palauta ne kokeen valvojalle
- jos käytät koko koeajan, nouse seisomaan, kun valvoja ilmoittaa, että koeaika on päättynyt
- **pois koestalista saa viedä vain ne tavarat, mitä on itse sinne tuonut** - jätä roskat koosalin roskakoriin
- kirjoituksiin liittyvän materiaalin, esim. **tikkujen** tai papereiden **pois vieminen tulkitaan vilpiksi**, jonka seurauksena kaikki tutkintokerran kokeet hylätään